

ОКВИРНИ ПРОГРАМ РАДА ИСТОРИЈСКОГ МУЗЕЈА СРБИЈЕ ЗА 1982. ГОДИНУ*

Историјски музеј Србије ће у 1982. години наставити рад на остваривању своје програмске оријентације за период 1981—1985. година. Основу ове оријентације чиниће стручни и научноистраживачки послови од значаја за припрему сталне музејске поставке, чија се концепција реализује кроз тематске изложбе из свих области историјског развоја Србије.

Музеј ће, такође, ради попуне својих збирки вршити откуп музејских експоната, обављаће послове заштите уметничко-историјских дела из своје надлежности у земљи и иностранству од интереса за Републику, сакупљаће, сређивати и обрађивати у оквиру музејских збирки све врсте експоната, обављаће послове конзервације и друге послове ради заштите културних добара.

Издавање „Зборника” Историјског музеја Србије (свеска 19), каталога уз изложбе и других публикација, пропагирање културних добара, развијање рада Друштва пријатеља Историјског музеја Србије, као и организовање погодних облика културно-образовне делатности — биће, такође, део програмске активности Музеја у 1982. години.

Музеј ће наставити сарадњу са завичајним музејима, музејима у оквиру међурејубличко-покрајинске сарадње и са музејима у иностранству на основу међудржавних уговора о културној сарадњи. Значајну пажњу Музеј ће посветити стручном усавршавању својих радника — кустоса у сарадњи са Катедром за историју Филозофског факултета у Београду и кроз студијска путовања и боравке на основу размене стручњака у оквиру споразума са музејима у иностранству.

Музеј ће наставити повезивање са удруженим радом на основу до сада остварених позитивних искустава (поставке меморијалних музеја, приказивање изложби и други облици међусобне сарадње и помагања).

Музеј ће такође развијати облике слободне размене рада ради обезбеђења, осим од РЗК, финансијских средстава и из других извора — за покриће трошкова својих делатности.

*) Разлике које су уочљиве између Програма рада и Извештаја о раду у 1982. години резултат су ревизије Програма рада ради његовог усклађивања са одобреним финансијским средствима.

односа у Краљевини Југославији почетком тридесетих година XX века, с посебним освртом на Србију.

Тимочка буна. — Изложба поводом 100-годишњице Тимочке буне (1883—1983) у сарадњи са Архивом Србије. Биће приказане основне друштвено-политичке промене у Србији настале развојем капитализма у Србији, са посебним делом о Тимочној буни као изразу друштвених криза.

Резултати рада, поклони и откупи ИМС (1963—1983). — Изложба поводом обележавања 20-годишњице постојања и рада Историјског музеја Србије. Ова годишњица пада у фебруару 1983. године и све припреме треба обавити у 1982. години.

III

Наставиће се истраживачки рад ради припреме изложби предвиђених средњорочним програмом рада Музеја до 1985. године:

Пољопривреда и сељаштво од најранијих времена до данас, којом ће бити приказан историјски развој ове привредне гране (средства за рад, продуктивност рада, друштвено-економски и политички положај и значај сељаштва). На припремању ове изложбе ради се већ неколико година; настављањем припрема обезбеђе се реализација изложбе — како је то и предвиђено средњорочним планом рада у 1985. години.

Ослобођење Србије 1944. године. — Изложбом ће бити обележен јубилеј 40-годишњице ослобођења. У 1982. години ће почети истраживања у Београду и Србији и припрема експоната.

Друштвено-политички развој СР Србије (1944—1950). — Изложбом ће бити обележена, 1985. година, 40-годишњица КП Србије. Биће приказани сви аспекти друштвено-политичког развоја СР Србије као саставног дела СФРЈ. У 1982. години, за почетне истраживачке послове, потребна су средства у износу од 20.000.000 дин.

Музеј ће учествовати у археолошко-историјским и архитектонским истраживањима:

1. Комплекса Раса код Новог Пазара, за која РЗК и РЗН обезбеђују посебна средства.

2. Средњег Поморавља, у сарадњи са Завичајним музејом у Светозареву. За рекогносцирање и сондажне радове Музеју су у 1982. години потребна средства у износу од 100.000,00 динара.

V

У оквиру међурепубличко-покрајинске сарадње Музеј ће организовати приказивање својих изложби: „Књижевност народно-ослободилачке борбе“, „Ужичка република“, „Привреда Србије у периоду обнове и изградње 1944—1950.“, као и других — према договору са музејима у социјалистичким републикама и покрајинама.

VI

На основу међудржавних уговора о културној сарадњи Музеј ће гостовати са својим изложбама у:

1. НР Бугарској: „Занати на тлу Србије кроз историју”
2. У СССР-у: „Развој социјалистичког радничког покрета у Србији 1870—1918. године”
3. У СР Румунији: „Развој социјалистичког радничког покрета у Србији 1870—1918. године”

Исто тако историјски музеј Србије биће домаћин изложбама из:

1. НР Бугарске (Историјски музеј Бугарске): „Живот и дело Георги Саве Раковског”
2. СССР-а (Државни историјски музеј ордена Лењина): „Куликовска битка”
3. НР Пољске (Музеј за раднички покрет им. Марцина Каспрзака): „Социјалистички развој НР Пољске на медаљама”
4. ДДР (Музеј за немачку историју у Берлину): „Занати у Немачкој”

VII

У оквиру издавачке делатности Музеј ће штампати „Зборник” Историјског музеја Србије (св. 19), као и каталоге изложби које буду реализоване у току 1982. године.

VIII

Откупом и поклонима вршиће се попуна и обogaћивање музејских збирки оним предметима из свих области друштвеног живота — без обзира на њихову ужу гранску припадност — којима се са историјског становишта могу приказати и објаснити разни облици друштвено-политичког, економског, културног и других видова живота српског народа.

IX

Музеј ће у 1982. години обављати и одговарајуће послове из домена народне одбране и друштвене самозаштите.

* * *

Напомиње се да ће се у овој години у Председништву СР Србије разматрати проблеми Историјског музеја Србије (смештај, кадрови, финансирање и др.). Уколико проблем привременог смештаја буде решен, то ће изискивати нова додатна средства која овом приликом нису могла бити планирана.

I

Музеј ће у 1982. години отворити следеће изложбе:

Индустрија и друштвени односи у индустрији. — Изложба ће приказати развој индустрије и положај фабричких радника од средине XIX века до првог светског рата. То је време постепеног успона ове привредне гране, формирања индустријске буржоазије у Србији, индустријског пролетаријата и класног радничког покрета. На овој изложби ради се већ неколико година, али су средства увек била незнатна, па је отварање ове значајне изложбе стално одлагано. Изложбу би требало свакако отворити 1982. године.

Тито у партизанској штампи 1941—1945. — Изложбом ће бити обележена 90-годишњица рођења Јосипа Броза Тита. Обухватиће најзначајније прозне и поетске написе у партизанској штампи током НОБ-а, ликовне прилоге о Титу из партизанске штампе, Титове текстове објављене у штампи НОБ-а, његове ратне фотографије и лична документа, као и документа о Титу као вођи и стратегу НОБ-а. Музеј ће предложити Војном музеју и Музеју „25. мај” да ову изложбу организују заједнички.

Оружје устаника 1804. године. — Биће приказано, у историјском контексту, устаничко оружје орјенталног и западног порекла, као и оруђа која је народ користио као оружје (секире, будаци, копља, оковане батине, праћке и сл.), затим организације устаничке војске, начин набавке оружја и ратовања устаника. На припреми изложбе је рађено и у 1981. години, али је због недостатака средстава она морала бити одложена за 1982. годину.

Графика и цртежи XIX и XX века као тумач историје. — Избором из збирке графика за све видове развоја Србије, коју поседује Историјски музеј Србије, биће приказано све оно што је графиком трајно фиксирано. Изложба ће истовремено приказати употребу и значај ликовних дела у историјским музејима, односно графику у функцији историјског извора. Изложба је планирана за 1981. годину, али је због недостатка средстава одложена за 1982. годину.

У току 1982. године Музеј ће обавити и припреме за отварање неких изложби почетком и у току 1983. године. То су:

Карл Маркс и први српски социјалисти. — Изложба поводом 100-годишњице смрти Карла Маркса (14. III 1883 - 14. III 1983), оснивача научног социјализма, о његовом животу и раду и утицају Карла Маркса, Фридриха Енгелса и I интернационале на прве српске социјалисте, посебно на Светозара Марковића.

Независна радничка партија Југославије. — Изложба ће бити организована поводом 60-годишњице оснивања НРП (13. I 1923-13. I 1983) и њене делатности у склопу друштвено-политичких